

– С. 80.

4. Юрчик І.Б., Маценко А.А. Іноземні інвестиції в Україні: проблеми та перспективи / І.Б.Юрчик, А.А.Маценко // Молодий вчений. – 2016. – № 6 (32). – С. 204-207 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5/52.pdf>

5. Інформаційні дані Тернопільської обласної державної адміністрації.

6. Програма міжнародного співробітництва Тернопільської області на 2018-2020 роки, затверджена сесією Тернопільської обласної ради від 22 грудня 2017 року № 894.

Іван ГЛАДЧУК

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту та публічного управління Желюк Т.Л.)

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Проблеми вироблення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції в сфері управління земельними ресурсами відносяться до пріоритетних напрямів в антикорупційній програмі уряду, і потребують невідкладного розв'язання, оскільки загрожують національній продовольчій та екологічній безпеці, уповільнюють та перешкоджають економічному розвитку та соціальній стабільності країни.

Як зазначають фахівці [2-4], основними причинами прояву корупції в питаннях земельних відносин є: недосконала законодавча база (її непрозорість, неоднозначність, суперечливість); бюрократична, непрозора, складна та затяжна у часі процедура отримання дозволів; непрозорість інформації щодо надання дозволів, її неврегульованість; специфіка менталітету громадян; непослідовність та нечіткість урядових рішень в питаннях використання земель державної власності; низький рівень бізнес-культури тощо.

Суттєвий вплив на розвиток корупційних схем в питаннях використання земель сільськогосподарського призначення, має введення мораторію на їх продаж, хоча реальна практика свідчить, що такими землями на безкоштовній основі розпоряджаються ті особи, які мають тісні контакти з місцевою владою за непрозорих умов і контрактів і, як правило, не за цільовим призначенням. Іншим вагомим чинником існування корупції в сфері земельних відносин є процедурні питання встановлення розмірів плати за землю, передусім, запровадження можливості диференціювання розмірів орендної плати з точки зору розуміння чиновників; надання відповідних пільг в оплаті, що є, по-суті, своєрідним дозволом не платити

податок значній кількості землевласників і землекористувачів тощо.

Найбільш поширеною корупційною схемою у земельній сфері є зловживаннями при погодженні землевпорядної документації, оскільки існує практика стимулювання експертів для прискорення і спрощення погоджень [2]. Дієвим кроком в усуненні даної корупційної складової має стати стандартизація вимог до складання землевпорядної документації. Системною проблемою, яку необхідно вирішити в першочерговому порядку, як для розробників документації із землеустрою (сертифікованих інженерів землевпорядників), так і посадових осіб дозвільних органів, які здійснюють її розгляд, експертизу та погодження, є відсутність чітких технічних вимог щодо змісту та оформлення навіть найбільш поширених видів землевпорядної документації. Держземагентством України дотепер не розроблені стандартизовані вимоги до складання землевпорядної документації, наслідком чого стає неоднакова практика застосування земельного законодавства у різних регіонах, штучне маніпулювання вимогами до складу і змісту документації із землеустрою чиновниками місцевого рівня.

Корупційними ризиками у сфері використання земель, що належать до державної власності, є: «втрата можливостей здійснення контролю за недобросовісними орендарями під час передачі земельних ділянок в оренду; не врахування під час розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності таких важливих факторів, як передача таких земель та прав на них через процедуру проведення земельних торгів; передача з урахуванням перспективи розвитку прилеглих населених пунктів згідно із схемами планування території областей та районів, генеральних планів населених пунктів, планів зонування територій і детальних планів території, дотримання раціонального використання території та забезпечення дотримання вимог щодо екологічної безпеки, охорони земельних ресурсів, відтворення родючості ґрунтів, продуктивності земель сільськогосподарського призначення» [9].

З метою запобігання та протидії корупції в питаннях управління земельними ресурсами Держгеокадастром України запроваджуються заходи із здійснення регулярного моніторингу ключових показників у сфері землекористування, інформація про які буде доступна громадянам. Зокрема, для моніторингу акумулюються дані більш як за 140 показниками, передусім такими як: склад земель, кількість землевласників та землекористувачів, середній розмір земельних ділянок, реєстрація земельних ділянок у Державному земельному кадастрі, кількість і площа ділянок, переданих в оренду, наданих у користування та переданих у власність громадянам безоплатно, суми нарахованих та сплачених платежів за користування земельними ділянками тощо [8]. Результати моніторингу стануть підґрунтям для оперативного реагування на корупційні ризики та виведуть земельні відносини на принципово новий рівень відкритості, оскільки вся інформація

буде доступна громадськості та міжнародним організаціям.

Зменшенню корупційної складової у сфері використання земель сприятиме, також, введення рейтингу стану земельних відносин за регіонами, адміністративними районами,, містами. Такий рейтинг використовуватиметься для регулярної оцінки ситуації з реформування земельних відносин на місцевому рівні і включатиме такі базові сфери: 1) процедура реєстрації, як формальне визнання права власності на земельну ділянку; 2) транзакції щодо зміни права власності та використання землі; 3) рівень оподаткування земельних ділянок; 4) розв'язання суперечок щодо земельних ділянок та прав на них [7]. На підставі отриманих даних здійснюватиметься оцінка ефективності управління земельними ресурсами; інвестиційної привабливості областей/міст/районів; рівня корупції у земельній сфері; стану впровадження земельної реформи на місцевому рівні.

Для належного державного управління земельними ресурсами та зниження корупційних факторів у сфері земельних відносин, а також у відповідності до рекомендацій Європейської економічної комісії ООН з питань управління земельними ресурсами, в Україні необхідно розробити та прийняти першочергові заходи щодо:

- визначення на законодавчому рівні сутності землі, форм і характеру власності, форм користування і прав на землю, обмежень і зобов'язань, які повинні реєструватися;
- забезпечення паритету інтересів суспільства, територіальних громад та держави під час здійснення повноважень з розпорядження землями;
- обрання найбільш прийнятної моделі реформування земельних відносин та розвитку ринку аграрної землі;
- комерційного використання системи управління земельними ресурсами відповідно до довгострокової фінансової моделі, системи нормативно-правового регулювання та адміністративного управління, а також орієнтації системи управління земельними ресурсами на задоволення попиту споживачів;
- забезпечення прозорості діяльності системи управління земельними ресурсами, надійного, вільного, з низькими витратами доступу до земельної інформації всіх суб'єктів ринку;
- проведення постійного моніторингу, оцінки та здійснення контролю за ефективністю, цілісністю і прозорістю системи управління земельними ресурсами з урахуванням показників, що відображають, зокрема, витрати коштів і часу на виконання кожної операції із землею, а також ступінь задоволення потреб користувачів.

Список використаних джерел

1. Антикорупційна програма Мінагрополітики України на 2017 рік / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>

system/files/1.pdf

2. Десять кроків для подолання корупції у земельних відносинах. (Association "Land Union of Ukraine" – for Government of Ukraine Ten Steps to Combat Corruption in Land Relations) - Київ – 2014 [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://zem.ua/files/Ten_steps_ZSU.pdf

3. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / А. М. Михненко, О. В. Руснак, А. М. Мудров та ін.; за ред. А. М. Михненка. – 4-те вид., переробл. й доповн. – К. : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. – 666 с.

4. Засади методології оцінювання рівня корупції в Україні / О.В. Сердюк, І.М. Осика, О.В. Волянська, М.А. Огай / [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://nazk.gov.ua/sites/default/files/docs/nazk_files/doslidzhennya/3.pdf

5. Земельний Кодекс України / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

6. Міністерство аграрної політики – Офіційний сайт: <http://minagro.gov.ua>

7. Огляд стану земельних відносин в Україні за 1 квартал 2017 року / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://land.gov.ua/wp-content/uploads/2017/03/Land-Review-Monthly_4_29.03.pdf

8. Оцінка стану земельних відносин для міст та районів України: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kse.org.ua/uk/research-policy/land/governance-monitoring/ranking-2015-text/>

9. Стратегія удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 р. N 413 – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>

Петро ГОД

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Федірко М.М.)

ОБ’ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Організація є соціальною системою, складним організмом, у якому переплітаються і уживаються інтереси особистості і груп, стимули і обмеження, жорстка технологія і інновації, дисципліна і креатив, нормативні вимоги і неформальні ініціативи. У організацій є своя культура, традиції і репутація. Однак, для того, щоб забезпечити відповідність своєї діяльності потребам ринку і споживачів, зберегти власну стабільність або практично реалізувати урядові стратегії організаціям необхідно ініціювати процес проведення змін.

Зміни є важливим компонентом роботи будь-якої організації, оскільки